

Nyhedsbrev: De finansielle virksomheder har en god håndtering af EU's sanktioner

I februar 2022 indledte Rusland en militær invasion af Ukraine. EU har som konsekvens heraf siden den 24. februar 2022 løbende vedtaget en lang række forordninger med indgribende sanktioner mod Rusland og Belarus. Forordningerne er direkte gældende i EU's medlemsstater. Det betyder, at virksomheder, offentlige myndigheder, privatpersoner mv. skal overholde reglerne, uden at der skal fastsættes særskilt dansk lovgivning.

Overholdelse af eksisterende såvel som nye sanktioner kræver, at virksomhederne løbende tilpasser deres sanktionsberedskab.

Manglende overholdelse af sanktionerne er en overtrædelse af straffeloven og kan medføre bøde eller fængselsstraf.

Finanstilsynet fører tilsyn med, om finansielle virksomheder overholder reglerne om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer, og i den forbindelse påser Finanstilsynet, om de finansielle virksomheder har effektive foranstaltninger til overholdelse af de finansielle sanktioner.

Hvis en virksomhed ikke overholder sanktionerne, kan Finanstilsynet give virksomheden påbud om at rette op på forholdet og i givet fald indgive politianmeldelse af virksomheden.

Finanstilsynet har siden indførelse af sanktionerne mod Rusland og Belarus øget fokus på, at de finansielle virksomheder overholder sanktioner i det hele taget, men ikke mindst EU-sanktionerne mod Rusland og Belarus. Finanstilsynet gennemførte som i første halvår 2022 en [temaundersøgelse af en række pengeinstitutters håndtering af EU-sanktioner](#).

Finanstilsynet har i fortsættelse heraf gennemført yderligere en temaundersøgelse af en række pengeinstitutter, pensionskasser, betalingsinstitutter og

fondsmæglerselskabers håndtering af EU-sanktioner, herunder sanktioner mod Rusland og Belarus.

Undersøgelsen omfattede følgende otte virksomheder:

1. Sparekassen Kronjylland
2. Ringkjøbing Landbobank
3. Sparekassen Sjælland-Fyn A/S
4. Sampension Livsforsikring A/S
5. Akademikerpension – Akademikernes pensionskasse
6. Fondsmæglerselskabet Maja Invest A/S
7. Clearhaus A/S
8. Nets Danmark A/S

De otte virksomheder, som er udvalgt til undersøgelsen, har alle via de periodiske indberetninger til Finanstilsynets risikomodel indberettet, at de i første og andet kvartal af 2022 har haft kunder med relation til Rusland og/eller Belarus og/eller transaktioner til eller fra Rusland og/eller Belarus.

Transaktioner til eller fra Rusland og Belarus udgør kun brud på sanktionerne, hvis transaktionerne foretages til eller af en sanktioneret person eller virksomhed mv. F.eks. kan en dansk virksomhed i Rusland, som ikke er sanktioneret, godt overføre penge til en dansk bankkonto, uden at der er tale om et brud på sanktionerne.

På samme vis udgør transaktioner med personer med relationer til Rusland eller Belarus alene et brud på sanktionerne, hvis der er tale om sanktionerede personer. En person, der har bopæl i Rusland, men ikke er sanktioneret, kan f.eks. godt modtage sin pension fra sit danske pensionsselskab, uden at der er tale om brud på sanktionerne.

Det er imidlertid vigtigt at understrege, at så snart en finansiel virksomhed har en kunde med tilknytning til eller transaktioner til/fra sanktionerede lande, herunder Rusland og Belarus, vil der være en risiko for, at der kan ske brud på sanktionerne.

Finanstilsynets fokus er derfor på at påse, om sådanne risici styres effektivt.

Fokus for undersøgelsen

Finanstilsynet har i undersøgelsen fokuseret på, hvordan de udvalgte virksomheder sikrer overholdelse af de til enhver tid gældende EU-sanktioner. Det omfatter bl.a. virksomhedernes screening af kunder og i givet fald kunders reelle ejere mod de gældende sanktionslister. Fokus har også været på virksomhedernes overordnede håndtering og kontroller på området samt ledelsens beslutninger.

Finanstilsynet bad virksomhederne svare på følgende spørgsmål:

1. Hvordan holder virksomheden sig orienteret og opdateret om nye EU-sanktioner på området?
2. Hvordan implementerer virksomheden nye EU-sanktioner i sparekasens procedurer og systemer?
3. Hvordan sikrer virksomheden sig, at de reelle ejere i virksomheder indenfor EU/EØS, som virksomheden har som kunde, og hvor virksomheden foretager transaktioner til/fra, ikke er opført på listerne over personer, der er underlagt sanktioner, herunder EU-sanktioner mod Rusland og Belarus?
4. Hvilke kontroller udfører virksomheden i første og anden forsvarslinje for at sikre, at den overholder EU-sanktionerne?
5. Hvis virksomheden benytter en datacentral eller andre eksterne udbydere til at overvåge, at virksomheden overholder sanktioner, bedes virksomheden oplyse, hvordan den kontrollerer, at datacentralen eller andre eksterne udbydere overvåger alle sanktioner på en effektiv måde.
6. Har kontrollerne ført til, at virksomheden indenfor de sidste tre år har stoppet transaktioner med henvisning til, at der var tale om en sanktionsbelagt overførsel mv.?

Virksomhederne tager opgaven alvorligt

Finanstilsynets undersøgelse viser, at virksomhederne investerer i arbejdet med overholdelse af EU's sanktionsforordninger.

Virksomhederne holder sig orienteret og opdateret

Nye sanktionspakker, der indeholder nye forbud eller ændringer til allerede eksisterende forbud, kræver indgående kendskab til sanktionerne og til deres betydning og konsekvens. Det er derfor vigtigt, at virksomhederne identificerer de sanktionsbestemmelser, der berører dem, deres arbejde, produkter mv. og tilpasser arbejdet derefter.

Samtlige virksomheder i undersøgelsen holder sig løbende orienteret og opdateret, dels ved hjælp af EU's officielle internetsider, dels ved hjælp af nyhedsbreve og via hjemmesider fra relevante myndigheder som f.eks. Erhvervsstyrelsen, Finanstilsynet og Udenrigsministeriet.

Virksomhederne har indrettet sig for at sikre overholdelse

For at sikre overholdelse af de til enhver tid gældende sanktioner kræver det ressourcer og fokus på organisering af arbejdet i de virksomheder, der er forpligtet til at overholde sanktionerne.

Den enkelte virksomhed har selv ansvar for at etablere foranstaltninger og sikre kontrol, når nye sanktionspakker gennemføres. Som eksempel herpå beskriver virksomhederne, at de modtager nyhedsbreve bl.a. fra Erhvervsstyrelsen, samt holder sig orienterede på Finanstilsynets, Erhvervsstyrelsens, Udenrigsministeriets og EU Kommissionens hjemmeside. Ligeledes beskriver flere af virksomhederne, at når de orienteres om nye sanktioner, vurderer de, om det giver anledning til at opdatere eller ændre virksomhedernes gældende politikker og procedurer for håndtering af sanktioner. I andre virksomheder indarbejdes alle nye sanktionsforordninger direkte i virksomhedernes systemer.

Undersøgelsen viser, at virksomhederne på ledelsesniveau har stort fokus på at overholde EU-sanktionsforordningerne, og at virksomhederne siden februar 2022 har øget ressourcerne til arbejdet med at sikre overholdelse, kontrol og implementering af sanktionsforordningerne og ændringer af disse. Det ledelsesmæssige fokus består blandt andet i at sikre vidensdeling på tværs af afdelinger i virksomhederne, løbende opdatering af medarbejderne, f.eks. via virksomhedernes intranet, samt løbende uddannelse af medarbejderne i håndtering af sanktioner. Dette medvirker til, at virksomhederne er på forkant med og har mulighed for at forberede sig på potentielle nye eller ændrede sanktionspakker, som måtte blive vedtaget og træde i kraft indenfor kort tid.

Samlet konklusion

Finanstilsynet kan konstatere, at de undersøgte virksomheders arbejde med overholdelse, kontrol og implementering af sanktionsforordninger betyder, at virksomhederne har gode forudsætninger for, at transaktioner stoppes og underlægges manuel kontrol. Denne kontrol gennemføres for at sikre overholdelsen af nye sanktioner og dermed for at sikre, at virksomhederne ikke gennemfører transaktioner, der er i strid med sanktionerne.

Finanstilsynet har i medfør af sin undersøgelse ikke fundet forhold, der giver anledning til reaktioner på nogen af spørgsmålene.

Finanstilsynets fokus fremover

Det er vigtigt, at virksomhederne fortsat har stort fokus på at overholde sanktionsforordningerne.

Der er derfor fortsat behov for, at virksomhederne afsætter de nødvendige ressourcer til at overholde sanktionerne, og at virksomhederne løbende overvejer om der er relevante initiativer, de kan tage, for at være på forkant med

nye sanktioner, samt sikrer en høj kvalitet i både procedurer, systemer og kontroller til overholdelse af sanktionerne.

Finanstilsynet følger løbende situationen, og sanktionsområdet vil også i den kommende tid udgøre en vigtig del af tilsynsaktiviteten på hvidvaskområdet.

Finanstilsynet vil gennem sin informationsvirksomhed fortsat arbejde på at understøtte virksomhedernes arbejde i relation til sanktioner, bl.a. gennem det særlige site på [Finanstilsynets hjemmeside](#).

Hvis du vil vide mere

Finanstilsynet og andre myndigheder opdaterer løbende information om sanktioner på deres hjemmesider. Nedenfor finder du en række links til relevante hjemmesider og vejledning.

Vejledning om sanktioner

Du kan finde vejledning om sanktioner mod Rusland og Belarus på [Finanstilsynets hjemmeside](#).

Finanstilsynet.dk indeholder også links til en række andre nyttige informationer, som virksomheder kan bruge i deres arbejde. Finanstilsynet opdaterer hjemmesiden i takt med vedtagelsen af nye sanktionspakker i EU, og du kan løbende holde dig opdateret her.

Du kan finde yderligere vejledning om sanktioner på [Erhvervsstyrelsens](#) og på [Udenrigsministeriets](#) hjemmesider.

Finanstilsynets vejledning til hvidvaskloven

Finanstilsynet har udgivet en [vejledning til hvidvaskloven](#). Vejledningen indeholder et særskilt punkt om forordninger om forhøjet risiko og finansielle sanktioner. Vejledningens formål er at støtte virksomhederne i arbejdet med at leve op til lovgivningen på hvidvask- og sanktionsområdet, herunder EU's sanktionsforordninger.